

Groep 5 tm 8

Taalonderwijs in de bovenbouw

In de bovenbouw van de basisschool is het leesonderwijs erop gericht leerlingen:

- steeds meer woorden te leren;
- steeds zelfstandiger te maken;
- door middel van lezen informatie op te laten doen en hun kennis uit te breiden.

Aan het eind van groep 6 lezen de meeste leerlingen op AVI E6. Wat betreft de technische kant kunnen ze dan vrijwel alle teksten aan. Dit wil zeggen dat lezen voor de meeste kinderen zo vanzelf gaat dat ze hun aandacht volledig kunnen richten op de inhoud van de teksten. Een kind dat dit niveau van taalbeheersing heeft behaald, zal zich al aardig zelfstandig kunnen redden in onze talige maatschappij.

Het streven is om alle leerlingen aan het eind van groep 8 ten minste AVI E6 te laten halen. Als dat niet lukt, zullen ze in het vervolgonderwijs extra hulp nodig hebben om teksten te leren begrijpen.

Extra maatregelen in de les

Er zijn een aantal dingen die binnen de reguliere lessen van uw kind kunnen worden gedaan om hem

extra te ondersteunen. Sommige maatregelen zijn bedoeld om de problemen die uw kind heeft door dyslexie te verminderen en om zijn zelfredzaamheid te bevorderen. Dit noemen we compenserende maatregelen (zie pagina 43). Voorbeelden hiervan zijn:

- Het gebruik van een regelkaart of een tekstverwerker met spellingcontrole bij het spellen.
- Het gebruik van tekst-naar-spraaksoftware of audio-opnamen op cd bij het lezen.
- Het mondeling overhoren van topografie in plaats van schriftelijk. De spelling van namen zou hem te veel extra inspanning kosten.

Andere maatregelen zijn vrijstellingen die uw kind kan krijgen om ervoor te zorgen dat de opdrachten niet onevenredig moeilijk voor hem worden. Dus dat uw kind evenveel moeite moet doen voor een opdracht als de rest van zijn klas. Deze vrijstellingen worden ook wel dispenserende maatregelen genoemd. Bijvoorbeeld:

- Minder of geen voorleesbeurten, altijd in overleg met uw kind natuurlijk.
- Minder spellingtoetsen.

Wat kunt u als ouder doen?

- Neem signalen serieus. Dyslexie wordt lang niet altijd al in de onderbouw ontdekt. Teken van

dyslexie in de bovenbouw kunnen zijn:

- de leesontwikkeling verloopt niet vlot;
 - uw kind laat tekenen van faalangst zien bij het uitvoeren van lees- en spellingtaken;
 - uw kind ontwikkelt emotionele of gedragsproblemen zonder duidelijke oorzaak;
 - bij het hardop lezen valt het op dat uw kind traag en met veel fouten leest.
- Overleggen met school.
 - Is er nog geen structureel overleg over leesproblemen of dyslexie van uw kind terwijl u zich wel zorgen maakt? Vraag dan eerst naar zijn toetsresultaten. Rond de herfstvakantie en aan het eind van het schooljaar worden de toetsen afgenomen.
 - Is er al wél bekend dat uw kind dyslexie of andere ernstige taalproblemen heeft, dan wordt aan het begin van het schooljaar een nieuw handelingsplan gemaakt. Overleg met de leerkracht wat er gaat gebeuren en bespreek eventuele adviezen van de dyslexiepraktijk waar uw kind in behandeling is.
- Blijven stimuleren en aanmoedigen.
 - Thuis extra ondersteunen. Sommige kinderen die moeite hebben met lezen zullen thuis absoluut niet willen lezen. Voorlezen is dan een goed alternatief.

Door hem boeken voor te lezen krijgt hij toch toegang tot de gewone jeugdboeken die bij zijn leeftijd passen. Bovendien helpt u een verdere taalontwikkelingsachterstand te voorkomen. Ook luisterboeken kunnen hierbij helpen.

Tip 40 Neem elke dag de tijd om uw kind voor te lezen. Kies boeken die uw kind leuk vindt maar die hij nog niet zelf kan lezen. Zorg ervoor dat u enthousiast blijft over het voorlezen. Maak het leuk voor uzelf, het is immers een bijzondere tijd alleen met uw kind!

Tip 41 Kies een vaste plek uit waar jullie samen lezen. Dit kan in bed zijn, of samen op de bank, of buiten als het mooi weer is.

Tip 42 Laat uw kind het boek uitkiezen. Als u het boek niet leuk vindt, probeer dan te ontdekken waarom uw kind er gek op is.

Tip 43 Als uw kind een boek saai vindt, laat hem dat dan zeggen. Bespreek met hem waarom hij dat vindt. Geef uw kind ook de kans om zich te bedenken over een boek. Soms lijkt een boek heel leuk maar blijkt dit tegen te vallen als hij er eenmaal aan begonnen is. Ruilen kan altijd.

Tip 44 Wees erop voorbereid een boek vaker te lezen. Het gaat erom dat uw kind geniet van een verhaal. Hij zal er elke keer meer in horen.

Tip 45 Het kan gebeuren dat er woorden in het boek staan die uw kind niet begrijpt. Leg deze aan hem uit. Word niet boos als hij keer op keer naar hetzelfde woord vraagt. Veel moeizame lezers hebben een slecht geheugen (voor woorden). Wees geduldig, uw kind zal het uiteindelijk leren.

Tip 46 Bespreek samen het verhaal, de personages en de illustraties. Dit kunt u doen aan het eind van het boek maar ook tussendoor. Vraag uw kind of hij u kan vertellen waar het verhaal over gaat. Misschien heeft hij allerlei ideeën over hoe het verhaal zal aflopen. Wat vindt hij van de dingen die de personages in een boek doen? U kunt ook een mindmap maken van de karakters en gebeurtenissen in het boek.

Tip 47 Ga nooit te lang door. Stop met lezen zodra uw kind moe wordt of niet meer op kan letten. Het is het beste om met een korte sessie te beginnen en het langzaam uit te breiden. Uiteindelijk zal uw kind u smeken om nog vijf minuutjes door te lezen.

Tip 48 Wees een voorbeeld voor uw kind. Als u nooit leest, waarom zou hij dat wel doen? Laat uw kind zien dat u geïnteresseerd bent in boeken, kranten en tijdschriften. Het maakt niet uit of het fictie is, een voetbalmagazine of de gebruiksaanwijzing van uw grasmaaier!

Tip 49 Zorg ervoor dat er ook boeken in huis zijn aan de hand waarvan uw kind iets kan ondernemen zoals kinderboekjes of knutselboekjes. Doeners kunnen zo lezen combineren met een activiteit die ze leuk vinden en het resultaat is meteen zichtbaar.

Tip 50 Lees geregeld in het bijzijn van uw kind. Ga na het eten de krant of een boek zitten lezen. Uw kind zal veel makkelijker ook willen lezen als hij ziet hoe fijn en ontspannen dit kan zijn.

Tip 51 Als u de krant leest, bespreek dan sommige onderwerpen met uw kind. Staat er iets in de sportkaternen dat jullie allebei interessant vinden? Vindt u het leuk om stukjes nieuws voor te lezen? Neem hier elke dag een beetje tijd voor.

Tip 52 Zijn er andere kinderen in huis die graag lezen? Zou een oudere broer of zus misschien een geliefd boek willen voorlezen?

Tip 53 Zorg ervoor dat er boeken in huis zijn. In sommige huizen staan alleen een paar kookboekjes in de keuken. Andere huizen rijen en rijen uitnodigende boekjes. Het is vergelijkbaar met moeilijke eters. Een kind dat niets dan snoep en frietjes lekker vindt, kunt u het beste allerlei verschillende lekkere en gezonde soorten eten aanbieden. Zo gaat het ook met lezen. Dus verzamel een aantal boeken waar uw kind echt van zou kunnen genieten. Het hoeft niet duur te zijn, probeer het eens bij de kringloop en ga naar de bibliotheek.